



státní opera praha

Výroční zpráva
o činnosti a hospodaření
v roce 2008

opera | balet







státní opera praha

opera | balet

**Výroční zpráva
o činnosti a hospodaření
v roce 2008**

STÁTNÍ OPERA PRAHA

opera | balet

Státní opera Praha

Legerova 75/57, 110 00 Praha 1

IČO: 45248621

Tel.: 296117111

Fax: 224229711

www.opera.cz

Státní opera Praha je příspěvkovou organizací zřízenou Ministerstvem kultury České republiky.

V ý r o č n í z p r á v a o č i n n o s t i a h o s p o d a ř e n í v r o c e 2 0 0 8

Výroční zpráva o činnosti a hospodaření v roce 2008 si klade za cíl komplexně zhodnotit činnost Státní opery Praha v roce 2008, a to jak po stránce umělecké, tak po stránce ekonomické.

VEDENÍ STÁTNÍ OPERY PRAHA

ředitel: **Mgr. Jaroslav Vocelka**

šéf opery: **PhDr. Ingeborg Žádná** (do 31. 8. 2008), **MgA. Rudolf Krečmer** (od 1. 9. 2008)

šéf baletu: **Pavel Ďumbala**

2 | 1 | Organizační struktura a přehled pracovníků k 31. 12. 2008

Státní opera Praha měla k 31.12. 2008 celkem 392 zaměstnanců ve fyzickém počtu a 368,03 zaměstnanců v přepočteném stavu. Kromě zaměstnanců byli v průběhu roku 2008 angažováni umělci z řad operních sólistů, dirigenti, režiséři, výtvarní umělci scénických a kostýmních výprav z České republiky i ze zahraničí. Organizační struktura organizace je v členění rozdělena na odborné úseky, které jsou podřízeny řediteli. Vedoucí jednotlivých úseků řídí oddělení.

kategorie	počet fyzický	počet přepočtený
úsek ředitele	12	11,40
úsek šéfa opery	274	257,00
úsek šéfa baletu	22	19,13
úsek umělecko-technického provozu	65	61,50
úsek služeb	11	11,00
úsek ekonomický	8	8,00
Celkem	392	368,03

Počty zaměstnanců v jednotlivých kategoriích ve fyzickém a přepočteném počtu činily celkem:

Kategorie	počet fyzický	počet přepočtený
Umělci	255	247,08
sólisté opery	33	31,50
sólisté baletu	12	12,00
operní sbor	57	56,90
orchestr	123	120,50
ostatní umělecký personál	30	26,18
technické a servisní složky	108	91,39
umělecko-technický provoz	65	61,50
ostatní servisní služby	43	29,89
administrativa včetně produkce a propagace	29	29,56
Celkem	392	368,03

Závazné limity státního rozpočtu byly v oblasti platů dodrženy a mzdové náklady činily celkem 93 403 tis. Kč.

	Upravený rozpočet	Skutečnost
Platy	91 500	91 500
OON	2 095	1 903
Celkem	93 595	93 403

V průběhu roku nečerpala Státní opera Praha mimorozpočtové prostředky na platy a fond odměn byl čerpán ve výši 168,- Kč.

1. Členění zaměstnanců podle věku a pohlaví – stav k 31. 12. 2008

Věk	muži	ženy	celkem	%
do 20 let	1	4	5	1,3
21 – 30 let	31	31	62	15,8
31 – 40 let	36	37	73	18,6
41 – 50 let	66	36	102	26,0
51 – 60 let	57	37	94	24,0
61 let a více	23	33	56	14,3
celkem	214	178	392	100,0
%	53,0	47,0	100,0	

2. Členění zaměstnanců podle vzdělání a pohlaví – stav k 31. 12. 2008

Vzdělání	muži	ženy	celkem	%
Z	17	34	51	13,0
V	10	9	19	4,8
SO	18	10	28	7,1
ÚS	8	6	14	3,6
ÚSO	27	31	58	14,8
VO	74	47	121	31,0
VŠ	60	41	101	25,7
celkem	214	178	392	100,0

3. Celkový údaj o vzniku a skončení pracovních a služebních poměrů zaměstnanců v roce 2008

	počet
nástupy	80
odchody	91

4. Trvání pracovního a služebního poměru zaměstnanců – stav k 31. 12. 2008

	počet	%
do 5 let	148	37,8
do 10 let	95	24,2
do 15 let	49	12,5
do 20 let	42	10,7
nad 20 let	58	14,8
celkem	392	100,0

O P E R A

Camille Saint-Saëns (1835 – 1921)
NUIT PERSANE & HÉLÈNE /
PERSKÁ NOC & HELENA*Česká premiéra: 13. 2. 2008*Dirigent: **Guillaume Tourniaire**
Sbormistři: **Tvrtko Karlovič, Adolf Melichar****1. Umělecký záměr**

Ke 120. výročí své divadelní budovy připravila Státní opera Praha v české premiéře unikátní večer dvou děl Camilla Saint-Saëns: byly jimi písňový cyklus s orchestrem Perská noc a koncertní provedení opery Helena. Francouzský skladatel Camille Saint-Saëns byl v osobním spojení s Novým německým divadlem (v jehož budově dnes Státní opera Praha působí); uskutečnily se zde české premiéry tří jeho oper a Saint-Saëns sám se zde představil na koncertě jako klavírní virtuos. V Novém německém divadle rovněž hostovala legendární australská pěvkyně Nellie Melba, pro niž Saint-Saëns psal titulní roli ve své opeře Helena. Tyto skutečnosti – spolu s nespornými hudebními kvalitami obou v podstatě neznámých děl – daly Státní opeře Praha příležitost manifestovat právě v roce 120. výročí existence budovy své sepětí s hledačskými a progresivními idejemi tehdejšího Nového německého divadla.

2. Realizace

Iniciátorem novodobých premiér obou děl ve Státní opeře Praha (zájem o novodobé premiéry projevil rovněž operní domy ve Francii a Itálii) byl tehdejší šéfdirigent Guillaume Tourniaire, který krátce předtím obě díla nahrál v Austrálii na CD pro společnost Melba Recordings. Obě díla proto detailně znal a dokázal přenést své nadšení na celý soubor. Jak sólisté, tak i sbor a orchestr pracovali s maximálním nasazením.

3. Ohlasy

Večer se setkal s jednomyslně kladnými recenzemi v odborném tisku, které ho označily za „ojedinělý zážitek“ jak po dramaturgické, tak po interpretační stránce. Chválen byl výkon dirigenta, orchestru i sólistů, Jany Sýkorové, Richarda Samka a zejména sopranistky Christiny Vasilevy. Lidové noviny konstatovaly, že Státní opera Praha navazuje „se sympatickým sebevědomím na nejlepší hledačské tradice Nového německého divadla a spolu s dobrým výkonem orchestru jasně vymezila nárok na své území operní Prahy.“ (15. 2. 2008). Český rozhlas pořídil

záznam koncertu pro vysílání stanice Vltava a rozhlasové stanice Evropské vysílací unie (EBU).
Návštěvnost byla 62, 1% při 3 reprízách.

Ruggiero Leoncavallo (1857 – 1919)
LA BOHÈME*Obnovená premiéra: 6. 3. 2008*Dirigent: **Hilary Griffiths**
Režie: **Roman Hovenbitzer**
Scéna a kostýmy: **Pavel Bílek**
Sbormistr: **Tvrtko Karlovič, Adolf Melichar****1. Umělecký záměr**

V obnovené premiéře se po dvou sezonách vrátila na scénu Státní opery Praha i ve skladatelově vlasti zřídkakdy uváděná Leoncavallova Bohéma zpracovávající stejný námět jako mnohem populárnější Bohéma Giacoma Pucciniho. Pražské uvedení bylo po premiéře 13. 3. 2003 v odborném českém i německém tisku označeno za jednoznačnou rehabilitaci tohoto neprávem opomíjeného Leoncavallova díla a setkal se s velkým ohlasem i při hostování SOP na operním festivalu v maďarském Miskolci 17. 6. 2006. Obnovená premiéra korespondovala s oslavami 120. výročí budovy Státní opery Praha (1888–2008) a připomněla její první etapu, Nové německé divadlo, v němž se uskutečnila česká premiéra této opery (30. 5. 1898).

2. Realizace

Nového hudebního nastudování se ujal britský dirigent Hilary Griffiths, který s naším operním domem spolupracuje už řadu let a nastudoval zde do té doby celkem 8 premiér. Se souborem má velmi dobrý vztah, takže příprava probíhala v inspirativní atmosféře.

3. Ohlasy

Divácké ohlasy byly velmi příznivé a patřily celému ansámblu v čele se sólisty Jitkou Burgetovou, Igorem Janem a Denisou Hamarovou, která byla za ztvárnění role Musetty nominována na cenu Thálie 2003.

Návštěvnost byla 88, 4 % při 5 reprízách.

Richard Wagner (1813 – 1883) DER FLIEGENDE HOLLÄNDER/ BLUDNÝ HOLANĎAN

Premiéra: 29. 5. 2008

(v rámci programu MHF Pražské jaro 2008)

Hudební nastudování a I. dirigent:

Guillaume Tourniaire

II. dirigent: **Richard Hein**

Režie: **Stephen Taylor**

Scéna: **Laurent Peduzzi**

Kostýmy: **Nathalie Prats**

Světelný design: **Christian Pinaud**

Sbormistři: **Tvrtko Karlovič, Adolf Melichar**

1. Umělecký záměr

Richard Wagner byl v první etapě historie této budovy – v Novém německém divadle (1888–1938) – jeho kmenovým autorem a Bludný Holanďan patřil tehdy k oblíbeným titulům divadla. Úspěšná byla i obě nastudování této opery ve Smetanově divadle (dnes Státní opera Praha), kdy první v režii Václava Kašlíka zaznamenalo rekordní počet 104 repríz (od premiéry 20. 2. 1959 do derniéry 27. 5. 1967) a druhé – opět v Kašlíkově režii – 42 repríz (od premiéry 30. 1. 1986 do derniéry 19. 1. 1990). Titul proto vhodně zapadal do koncepce oslav 120. výročí budovy Státní opery Praha.

2. Realizace

Úskalím přípravy inscenace se stala malá zkušenost britského režiséra Stephena Taylora se samostatným režijním vedením (dosud pracoval jako asistent režisérů) stejně jako nepřipravenost ze strany dirigenta Guillaumea Tourniaire, který tuto operu nikdy předtím neřídil. Britsko-francouzský tým nedokázal navodit tvůrčí atmosféru s interprety při realizaci tak náročného titulu. Situaci se snažil zachránit druhý dirigent Richard Hein, který dílo detailně znal a měl s ním i praktické zkušenosti z dirigování v Německu. Reprízy, které řídil Richard Hein, byly diváky přijaty mnohem lépe než premiéra a představení s G. Tourniairem.

3. Ohlasy

Kritice v odborném českém i německém tisku bylo podrobena inscenační nastudování, za problematické bylo označeno hudební nastudování Guillaumem Tourniairem. Naopak jednomyslně bylo mimořádně vysoko hodnoceno obsazení hlavních rolí v čele s tuniskou sopranistkou Maidou Hundeling v roli Senty a s maďarským barytonistou Michele Kalmandim v roli Holanďana. Na tom se shodly i všechny zahraniční recenze (Frankfurter Allgemeine Zeitung, Opernglass, Opernwelt, Prager Zeitung ad.). *Návštěvnost byla 74, 8 % při 10 reprízách.*

Giacomo Puccini (1858 – 1924) LA BOHÈME

Premiéra: 23. 10. 2008

Hudební nastudování a I. dirigent: **Ondrej Lenárd**

II. dirigent: **Jiří Štrunc**

Režie: **Ondřej Havelka**

Scéna: **Martin Černý**

Kostýmy: **Jana Zbořilová**

Choreografie: **Jana Hanušová**

Sbormistři: **Tvrtko Karlovič, Adolf Melichar**

1. Umělecký záměr

První částí projektu sezony 2008/09 s názvem Tři podoby lásky byla Pucciniho Bohéma v nápadité, neotřelá a vkusná režii Ondřeje Havelky. Státní opera Praha si od této inscenace slibovala další divácky úspěšný titul, Bohéma navíc patří k vrcholným dílům světového kulturního dědictví a ideálně zapadá do širšího dramaturgického rámce Státní opery Praha. SOP chtěla rovněž připomenout nadcházející 150. výročí Pucciniho narození (22. 12. 2008).

2. Realizace

Námět z prostředí pařížské bohémy byl režisérovi Ondřeji Havelkovi evidentně blízký: příběh mladých umělců sugestivně zachytil bez romantického oparu, realisticky s logickými detaily, živě rozehrál i sborové scény. Režijní koncepci měl do detailů připravenou, byl velmi náročný, ale zároveň velmi vstřícný a komunikativní a skvěle vycházel s celým souborem. Premiéře předcházela mimořádně náročná dvouměsíční příprava i po stránce hudební. Hudebním nastudováním byl pověřen renomovaný slovenský dirigent Ondrej Lenárd, který je právem pokládán za jednoho z nejlepších odborníků na italskou operu.

3. Ohlasy

Inscenace se setkala s velmi vřelým přijetím publika i odborné kritiky. Vedle režijního pojetí Ondřeje Havelky byl kladně hodnocen i scénograf Martin Černý, který vystihl atmosféru Paříže konce 19. století naplněnou jiskřivým, impresionistickým duchem, a výtvarnice kostýmů Jana Zbořilová. S velmi pochvalnými recenzemi se setkalo rovněž hudební nastudování Ondřeje Lenárda a vyrovnané obsazení všech sólových rolí v obou alternacích. Christina Vasileva a Svatopluk Sem byli nominováni na cenu Thálie 2008 za ztvárnění rolí Mimi a Marcella. V tradiční anketě Divadelních novin byla Bohéma ve Státní opěře Praha nominována na Inscenaci roku 2008. Inscenace měla obrovský úspěch a stala se jedním z nejnavštěvovanějších titulů Státní opery Praha. Mezinárodní festival Pražské jaro zařadil tento titul na svůj program (17. 5. 2009).

Návštěvnost byla 91, 8 % při 8 reprízách.

BALET

Petr Malásek (1964) / Libor Vaculík (1957) FANTOM OPERY

Světová premiéra: 10. 4. 2008

Libreto: **Libor Vaculík**

Dirigent: **Pavel Šnajdr, Tomáš Koutník**

Choreografie a režie: **Libor Vaculík**

Scéna: **Martin Černý**

Kostýmy: **Ludmila Várossová**

1. Umělecký záměr

Vedle klasického repertoáru se balet Státní opery soustavně věnuje uvádění původních novinek. V tomto případě si zkušený choreograf a režisér Libor Vaculík vybral jako námět celovečerního představení román Gastona Leroux Le Fantom de l'Opera, známý i ze slavné muzikálové verze. Děj byl ovšem přenesen do specifického baletního prostředí a o zkomponování originálního hudebního doprovodu byl požádán Petr Malásek. Inscenační tým si dal za cíl vytvořit v nejlepší slova smyslu atraktivní podívanou, velké taneční drama, nabitě emocemi a dějovými zvraty, které diváky zaujme melodicky bohatou hudbou, nápaditým výtvarným řešením, ale především tanečně-dramatickými kreacemi baletních sólistů i dokonalou sešraností baletního sboru.

2. Realizace

Premiéra romanticky laděného baletu na motivy románu Gastona Leroux Le Fantom de l'Opera se stala jedním z nejnáročnějších projektů za celou dobu existence souboru. Choreograf Libor Vaculík kladl důraz nejen na technickou brilanci, ale v nebývalé míře se snažil přivést tanečnický k psychologicky bohatému, přesvědčivému odlišení jednotlivých charakterů. Náročná byla příprava inscenace i po stránce výtvarné, především ve variabilní scénografické složce, která využívá řady scénických efektů i efektu rychlých změn prostředí. Novou zkušenost přinesla práce na představení orchestru Státní opery Praha řízenému Pavlem Šnajdrem a Tomášem Koutníkem.

3. Ohlasy

Odborná kritika ve svém hodnocení vyzdvihla, jak přesvědčivě se choreografovi Liboru Vaculíkovi podařilo vyprávět romantický příběh v odlehčeném duchu, zachytit charakter postavy v tanečním zpracování podbarveném výraznými hudebními motivy, s citem pro tvarování pohybových vazeb, které plynule navazují jedna na druhou. Velkého ocenění se dostalo výkonu celého souboru, především technicky vyspělým sólistům Zuzaně Hvizdalové, Richardu Hlinkovi a Anně Ščekalevě. Richard Hlinka byl za

ztvárnění titulní role navržen do širší nominace na prestižní cenu Thálie. Inscenace svým atraktivním námětem i zpracováním oslovila široké spektrum publika a rychle se zařadila k repertoárovým stálým baletu Státní opery Praha.

Návštěvnost byla 79, 3 % při 10 reprízách.

Bedřich Smetana (1824 – 1884) MÁ VLAST

Obnovená premiéra: 4. 12. 2008

Libreto: **Ján Ďurovčík, Martin Hrdinka**

Dirigent: **Pavel Šnajdr**

Choreografie a režie: **Ján Ďurovčík**

Scéna: **Boris Kudlička**

Kostýmy: **Martin Černý**

1. Umělecký záměr

Jevištní ztvárnění kompletního Smetanova cyklu symfonických básní Má vlast, nejvýznamnějšího hudebního symbolu českého národa, byla velkou výzvou jak pro balet Státní opery Praha, tak i orchestr Státní opery Praha. Renomovaný slovenský choreograf a režisér Ján Ďurovčík podtrhl ve svém výpravném celovečerním baletu sílu Smetanova díla jeho bohatým vizuálním ztvárněním. Aktualizované příběhy jednotlivých symfonických básní jsou pojaty jako zamyšlení nad našimi moderními dějinami s důrazem na klíčové body naší moderní historie.

2. Realizace

Ján Ďurovčík přinesl jasnou koncepci jevištní podoby Smetanova díla. Jeho choreografie staví na efektním kontrastu velkých sborových scén a intimních duetů, přitom v plné míře využívá tanečního a výrazového potenciálu baletního souboru. Při obnoveném nastudování dostali výraznou příležitost také noví sólisté baletního souboru.

3. Ohlasy

Baletní podoba Mé vlasti se při obnovené premiéře setkala se vstřícnými reakcemi publika, především mladší generace. Mimořádně vřelého přijetí se inscenaci, celému baletnímu souboru i orchestru Státní opery Praha pod taktovkou Pavla Šnajdra dostalo při pohostinském vystoupení v Theater Dortmund, které se uskutečnilo 16. listopadu 2008, v předvečer devatenáctého výročí Sametové revoluce, za účasti významných osobností politického života.

Návštěvnost byla 57, 9% při 3 reprízách.

3 | 2 | Inovační programy k rozšíření návštěvnosti

Státní opera Praha klade velký důraz na propagaci své umělecké činnosti a na intenzivní zlepšování komunikace s diváky:

A. V zahraničí:

- Veškeré aktivity Státní opery Praha jsou uveřejňovány na nejvýznamnějším operním serveru *Operabase* (www.operabase.com). Tento server je překládán do více než dvaceti jazyků, a jeho prostřednictvím se tak o Státní opeře Praha mohou dozvědět zájemci prakticky na celém světě.
- prezentace materiálů a informací o Státní opeře Praha na veletrzích cestovního ruchu (mj. v Lucembursku, Itálii, Španělsku, Číně, Francii, Saúdské Arábii, Velké Británii a Rusku)
- prezentace a recenze v zahraničních odborných časopisech a denících: Německo – *Das Opernglass*, *Opernwelt*, *Orpheus*, *Frankfurter Allgemeine Zeitung*, *Die Tageszeitung Berlin*; Rakousko – *Der Neue Merker*, *Bühne*; Francie – *Music & Opera*, *Diapason*; Velká Británie – *Opera*; Itálie – *L'opera*; USA – *Opera News* a *Musical America.com*
- napojení prodejního softwaru SOP on-line na zahraniční prodejní systémy a sítě
- e-ticket (prodej elektronických vstupenek)
- propojení webových stránek Státní opery Praha se zahraniční (i domácí) prodejní sítí pomocí „middlewareu“
- plnohodnotná německá a anglická podoba webových stránek

B. V České republice:

1. formou inzerce: inscenační plakáty, city-lighty, rozhlasové spoty, inzerce v tisku (*Přehled kulturních pořadů*, *Prague Events*, *Česká kultura*, *Co, kdy v Praze*, *Heart of Europe*, *Time In*, *Hudební rozhledy*, *Harmonie*, *Art and Antique*, *Český rozhlas*) + prostřednictvím mediálních partnerů (*Právo*, *Prager Zeitung*, *The Prague Post*, *Instinkt*, *Radio Classic*, *M.I.P.*, *EuroAWK*, *pressweb.cz*, *tschechien-online*).
2. formou dlouhodobé spolupráce s médii formou reportáží, soutěží, rozhovorů (denní tisk, odborné hudební časopisy *Hudební rozhledy* a *Harmonie*, *Divadelní noviny*, časopisy *Květy*, *Glanc*, *Instinkt*, *Týden*, *Time-In*, *Reflex*, *Art and Antique*, webové varianty deníku www.idnes.cz a týdeníku www.tyden.cz, Česká televize, Český rozhlas 3-Vltava, Český rozhlas 1-Radiožurnál, *Radio Classic*, *Regina*, *TV Prima*, *TV Nova*.
Na základě smlouvy připravuje **Radio Classic** samostatné pořady o Státní opeře Praha, pravidelně vysílá kalendária z historie divadla a referuje o zajímavostech ze života umělců a celé instituce. **Česká televize** zařazuje zpravodajství o činnosti Státní opery Praha, především v kulturních magazínech, v pořadu *Terra musica* a v *Událostech v kultuře* a rovněž v pořadu *Dobré ráno*, kde se objevovaly zejména informace o operních a baletních premiérách a rozhovory s umělci. Česká televize rovněž natočila v průběhu roku 2008 hodinový dokument ke 120 letům historie divadelní budovy Státní opery Praha (režie a kamera Martin Kubala), který bude zařazen do vysílání ČT 2 na jaře 2009.
3. soutěže o vstupenky na představení v rámci televizních pořadů *Dobré ráno* s Českou televizí, v pořadech Českého rozhlasu, *Radio Classic* a *Radiožurnálu*.
4. v případě inscenací pro děti a mládež rozsáhlá mediální kampaň v základních a středních školách. V prosinci 2007 byl zahájen mimořádný projekt Státní opera Praha dětem s názvem *Hurá do Opery*, který je uveřejňován na webových stránkách Státní opery Praha. Od sezony 2008/09 byl vzhledem k velkému zájmu ze strany škol rozšířen o další cyklus *Hurá do Opery II*.

5. webové stránky Státní opery Praha (www.opera.cz) – dostupné také z adres <http://operaprague.com>; <http://staatsoper-prag.com>; <http://opera-de-prague.com> – byly i v roce 2008 velmi hojně navštěvovány. Z celkových 382.420 návštěvníků (tj. 31.868 návštěv za měsíc) bylo 341.886 z České republiky, 37.841 z Německa, 20.052 z USA, 15.972 ze Spojeného království Velké Británie a Severního Irska, 14.705 ze Slovenska, 9965 z Francie, 6863 z Rakouska, 6627 ze Švýcarska, 6214 ze Španělska a 6124 z Japonska. Na webových stránkách jsou i krátké video ukázky z představení a interaktivní pohled do interiéru budovy.
6. agentura Bohemia Ticket umožňuje pomocí špičkové technologie napojení Státní opery Praha na tuzemské i zahraniční prodejní systémy včetně propojení cca 200 prodejních míst v České republice (včetně největších hotelů v Praze a řady tuzemských cestovních kanceláří) na prodejní software v pokladně SOP. Díky tomu mají zájemci z celého světa přístup k zakoupení vstupenek na celou sezonu.

3 | 3 | Výhled na rok 2009 a 2010

■ Koprodukce s významnými zahraničními domy a festivaly je třeba připravovat několik let dopředu. V únoru 2009 se realizovala po dvouleté přípravě dosud nejvýznamnější koprodukce v historii českých operních domů, a to se čtyřmi subjekty – britským festivalem Aldeburgh Festival of Music and the Arts, rakouským festivalem Bregenzer Festspiele, francouzskou Opéra de Lyon a Canadian Opera Company v Torontu. Předmětem koprodukce byla opera *Smrt v Benátkách* zkomponovaná Benjaminem Brittenem (1913–1976) podle slavné novely Thomase Manna. V Čechách nebyla dosud uvedena. Inscenace v nastudování zahraničního týmu v čele s japonským režisérem Yoshi Oidou a britským dirigentem Hilary Griffithsem měla zcela mimořádný úspěch a získala dvě ceny na 9. ročníku Festivalu hudebního divadla Opera 2009 (Cena za nejlepší inscenaci a Cena za mimořádnou interpretaci role pro tenoristu Alana Oka, který ztvárnil hlavní roli Gustava von Aschenbacha).

■ Dalším koprodukčním partnerem se stane Teatro Municipal de Santiago, Chile. Státní opera Praha dohodla spolupráci na inscenaci opery Richarda Wagnera *Tristan a Isolda*, která byla v Santiagu s úspěchem uvedena v sezoně 2008/09. Do plánu Státní opery Praha byla zařazena na květen 2010, hudebního nastudování se ujme renomovaný britský dirigent Jan Latham König, stálý host Vídeňské státní opery, mnichovské Bavorské opery a newyorské Metropolitní opery. Opera *Tristan a Isolda* se do budovy Státní opery Praha vrátí po 76 letech.

■ Během roku 2008 rovněž probíhala jednání o již devátém hostování Státní opery Praha v Japonsku (19. 10.–15. 11. 2009) s inscenací opery *Aida* v režii Massima Gasparèna (rovněž výtvarník scény a kostýmů); jedná se o inscenaci z operního festivalu Sferisterio v italské Maceratě. Japonským partnerem je agentura Konzerthaus Japan.

■ Úspěšně pokračuje spolupráce se Salzburkem, kde Státní opera Praha poprvé hostovala na pozvání Salzburger Kulturvereinigung v proslulém Festivalovém domě v říjnu 2005 a představila zde svou inscenaci Verdiho opery *La traviata*. V následujících letech zde Státní opera Praha uvedla s mimořádnými ohlasy své inscenace Pucciniho opery *Tosca* (2006), Rossiniho *Lazebníka sevillského* (2007) a Pucciniho *Turandot* (2008). V říjnu 2009 zde bude hostovat s Verdiho operou *Aida*.

■ Další zahraniční destinací, kam se operní soubor vydá v červnu 2009, je slavný operní festival v amfiteátru v tureckém Aspendos (Pucciniho *Tosca*, 23. 6.). Státní opera Praha zde již hostovala v roce 2002.

■ V říjnu 2009 chystá Státní opera Praha slavnostní večer k 50. výročí úmrtí Bohuslava Martinů a k 50. výročí světové premiéry Martinů opery *Mirandolina* v budově Státní opery Praha (tehdy Smetanovo divadlo) v květnu 1959. Účinkovat budou sólisté, sbor a orchestr SOP, taktovky se ujme kanadský dirigent etablovaný v Čechách, Charles Olivieri-Munroe. S Institutem Bohuslava Martinů jedná Státní opera Praha o možnosti světové premiéry *Nokturna č. 1 fis moll B. Martinů*. Koncert bude natáčet Česká televize.

■ Státní opera Praha intenzívně hledá mladé perspektivní umělce. K novým objevům na pražské operní scéně patří mexický tenorista Rafael Alvarez, ruský basista Taras Stonda a slovenský tenorista Peter Berger. Z mladých českých sólistů se po několikerém úspěšném hostování stane od září 2009 stálým sólistou Státní

opery Praha barytonista Svatopluk Sem, příležitost dostávají absolventi Pražské konzervatoře, Marie Fajtová, Adam Plachetka, Ondřej Socha, Tereza Chyňavová a Věra Likérová.

■ Velký význam pro rozšiřování okruhu mladých hostujících pěvců má rovněž Burza mladých zpěváků do 35 let, kterou již několik let pořádá Jednota hudebního divadla ve spolupráci se Státní operou Praha za podpory Ministerstva kultury ČR a Nadace Život umělce. Studenti a absolventi uměleckých škol mají tak možnost předzpívat zástupcům operních divadel, uměleckých agentur i kritické a teoretické obci. Zájem je tradičně velký, kolem 60 interpretů z České republiky i zahraničí. V roce 2009 se Burza uskuteční ve Státní opeře Praha 6. dubna.

■ Pro nové inscenace hledá Státní opera Praha zajímavé zahraniční inscenátory, kteří jsou finančně dostupní a přitom jsou umělecky suverénní. Sázkou na jistotu byla již zmíněná Brittenova Smrt v Benátkách se zahraničním týmem v čele s výjimečným japonským režisérem Yoshi Oidou. Hostování španělského režiséra Marcela Lombardera a jeho týmu ve Wagnerově opeře Tristan a Isolda (zmíněná koprodukce s Teatro Municipale, Santiago de Chile) slibuje podobnou sázku na jistotu vzhledem k nadšeným odborným kritikám po premiéře této inscenace v Santiagu v roce 2008. Sólisty mezinárodního významu, kteří hostují v běžném repertoáru, jsou mj. bulharská sopranistka Jordanka Derileva, tuniská sopranistka Maida Hundeling, kanadský tenorista Mario Zhang, ukrajinský tenorista Igor Borko, korejský tenorista Yikun Chung, turecký tenorista Efe Kislali nebo maďarský barytonista Michele Kalmandi, který si pražské publikum podmanil při svém pražském debutu jako Holanďan ve Státní opeře Praha; na naší scéně od té doby hostuje dále jako Scarpia a Rigoletto.

■ Tradicí jsou představení v rámci Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro. V roce 2008 si festival Pražské jaro do svého programu vybral inscenace oper inscenace opery Bludný Holanďan (29. 5.), baletu Fantom Opery (13. 5.) a koncertní titul Peer Gynt Edvarda Griega (15. 5.). V roce 2009 budou v rámci MHF Pražské jaro uvedeny Pucciniho Bohéma (17. 5. 2009) a obnovená premiéra Verdiho Otella (28. 5. 2009).

■ Rovněž pokračuje spolupráce s Mezinárodním hudebním festivalem Smetanova Litomyšl. Ve dnech 22. 6. – 24. 6. 2008 zde SOP hostovala s velkým ohlasem s koncertním uvedením Peera Gynta Edvarda Griega a dvakrát s inscenací Verdiho opery Nabucco. Na rok 2009, kdy oslaví Smetanova Litomyšl 60 let, byla Státní opera Praha pozvána k hostování s inscenací Pucciniho opery Madama Butterfly (30. 6. 2009) a s novou inscenací nazvanou Vivat opereta! (1. 7. 2009), která je prvním společným titulem operního a baletního souboru SOP.

3 | 4 | Programy pro děti a mládež

■ **Státní opera Praha dětem.** Od prosince 2007 nabízí Státní opera Praha zajímavý projekt pro žáky 1. stupně základních škol. V sezoně 2007/2008 se uskutečnil cyklus šesti návštěv (3. 12. 2007, 14. 1., 4. 2., 25. 3., 21. 4. a 19. 5. 2008), které zahrnují program od nahlédnutí do zákulisí velkého operního divadla až po seznámení se světem operní hudby formou scénických ukázek v provedení členů opery a baletu SOP. O projekt byl zcela mimořádný zájem, a proto se Státní opera Praha rozhodla ho od září 2008 rozšířit. Projekt Hurá do Opery tak obsahuje v sezoně 2008/2009 dva cykly: původní cyklus Hurá do Opery I. se stejnou dramaturgickou nabídkou pro nové abonenty (15. 12. 2008, 5. a 19. 1., 9. 3., 20. 4., 18. 5. 2009) a pro účastníky loňského cyklu pokračování projektu Hurá do Opery II. (24. 11. 2008, 2. 2., 6. 4. a 4. 5. 2009). Na závěr obou cyklů je zařazena návštěva dopoledního operního nebo baletního představení.

■ **Dětská představení ve Státní opeře Praha.** V trendu posílit aktivní zájem dětí a mládeže o hudební divadlo pokračuje Státní opera Praha nejen v dramaturgické linii (uvádění titulů pro rodiny s dětmi), ale také rozšířením nabídky s výraznou finanční slevou pro abonenty (tři cíleně zaměřené cykly s názvem Rodiny, Odpoledne v opeře, Divadlo pro děti). Pro mládež byla vypsána abonentní řada s názvem Studentská a dále tzv. vánoční dárek s názvem Dětem pro radost, který je v prodeji od poloviny listopadu do poloviny prosince. Pokračovala rovněž spolupráce se školami všech stupňů. K nejpoblárnějším patří inscenace oper Carmen, Kouzelná flétna, Turandot, Rusalka, Lazebník sevillský a balety Labutí jezero, Popelka a Sen noci svatojánské. Informace o vhodných titulech i řada praktických rad pro rodiče jsou k dispozici v samostatném oddílu na webových stránkách Státní opery Praha.

■ **Baletní škola pro děti.** Státní opera pokračuje v organizování baletní výuky pro děti, o kterou je stále velký zájem. Při Státní opeře Praha působí dva samostatné subjekty: **Olga Kyndlová – Baletní škola při Státní opeře Praha**, která ve Státní opeře Praha existuje již 14 let, a od sezony 2008/2009 nově **Baletní přípravka Grishko**. Vybrané děti se uplatňují i na scéně Státní opery Praha, v současné době mj. v operách *Kouzelná flétna*, *Madama Butterfly*, *Carmen*, *Pucciniho Bohéma* a v baletu *Labutí jezero*. Vybrané děti účinkovaly rovněž v *Brittenově opeře Smrt v Benátkách*.

■ Tradicí je rovněž spolupráce s Kühnovým dětským sborem a chlapeckým sborem *Pueri gaudentes*. Děti vystupují v inscenacích Státní opery Praha (*Kouzelná flétna*, *Carmen*, *Turandot*, *Bohéma* ad.) a dostávají i příležitost k samostatným koncertním vystoupením o Vánocích. Je to jedna z cest, jak získávat budoucí operní diváky: děti mají možnost seznámit se podrobně se zákulisím, vystupovat na jevišti a řada z nich se pak v dospělém věku vrací do naší opery jako věrní diváci.

3 | 5 | Opatření pro zdravotně postižené občany

Řešení zvláštních bezbariérových přístupů je vzhledem k architektuře historického objektu velmi problematické. K tomu je nutné připočítat i polohu SOP vedle Radio Liberty/Radio Free Europe, kdy bezpečnostní opatření ztěžují přístup do divadla v podstatě všem divákům. Přesto je zdravotně handicapovaným občanům věnována náležitá pozornost, která spočívá ve vyčlenění zvláštních míst, ochotné pomoci uvaděček apod. Držitelům průkazů ZTP a ZTP-P a jejich doprovodu jsou poskytovány 50% slevy, a to na všechna představení. V roce 2006 byl v rámci další etapy rekonstrukce budovy nově zřízen bezbariérový vchod pro zdravotně handicapované diváky a příslušné sociální zařízení.

3 | 6 | Systém cenového zvýhodnění

Pro předplatitele bylo v sezoně 2008/09 určeno 10 různých abonentních cyklů (*Premiéry*, *Světové operní hity*, *Velká řada*, *Malá řada*, *Rodiny*, *Odpoledne v opeře*, *Seniorská řada 1 a 2*, *Nové inscenace*, *Studentská a Divadlo pro děti*) s výrazným zvýhodněním od 40% do 80% oproti běžným cenám vstupenek. V roce 2008 byl zvýšen počet vánočních abonentních cyklů na čtyři cykly s 8 tituly (4 x 2 představení) s téměř 70% slevou. V roce 2007 byla nově zavedena sleva 50% pro seniory při nákupu vstupenek na II. balkon. Další výrazné slevy jsou určeny pro studenty, a to ve třech formách. První, dosahující výše až 80%, je spojena se zakoupením celoročního abonentního cyklu „*Studentská řada*“, který je v prodeji vždy od března do května na následující divadelní sezonu. Druhou představují všechny vstupenky na II. balkon, které mohou držitelé karty ISIC (*International Student Identity Card*) zakoupit se slevou 50%. Třetí umožňuje získat všem studentům středních a vysokých uměleckých škol vstupenky na II. balkon za symbolickou cenu 20 Kč a nově byla zavedena možnost získat tyto vstupenky za 20 Kč pět minut před představením kamkoliv, tedy i do přízemí.

Díky cenové politice Státní opery Praha je zhruba třetina kapacity divadla cenově běžně dostupná tuzemskému publiku.

3 | 7 | Významné události v SOP, výstavní a ediční činnost

VÝZNAMNÉ UDÁLOSTI

■ Rok 2008 byl ve znamení oslav 120. výročí budovy Státní opery Praha. Zahájil ho 5. 1. 2008 (v den výročí otevření tehdejšího Nového německého divadla v roce 1888) Mimořádný den otevřených dveří (další se uskutečnil 14. 6. 2008). K dalším významným akcím patřila výstava unikátních historických pohlednic budovy ze sbírkových fondů dokumen-

tačního střediska Státní opery Praha a ze soukromé sbírky Pavla Horníka v chodbách na 1. balkoně divadla (5. 1.–5. 7. 2008), vydání kalendáře s výběrem z těchto pohlednic a CD s historickými nahrávkami z inscenací Nového německého divadla, *Velké opery 5. května*, *Smetanova divadla* i se snímky z novodobé etapy Státní opery Praha. V rámci výročí se uskutečnila slavnostní představení, slosování abonentů SOP s atraktivními cenami pro vítěze (včetně

ceny pro nejstarší abonentku, paní Marii Hrachovou, nar. 1912), soutěže pro diváky v časopise Opera, beseda s významnými pěvci Naděždou Kniplovou a Antonínem Švorcem, výstava a přednáška dr. Jiřího Štilce o Gustavu Mahlerovi. Výročí byla věnována i velká pozornost v denním tisku, odborných časopisech (mj. celoroční seriál v měsíčníku Hudební rozhledy) a v rozhlasových pořadech (zejména Vltava – Čro 3 a Classic FM). Česká televize během roku připravila hodinový dokumentární film (režie a kamera Martin Kubala), který bude zařazen do vysílání ČT 2 na jaře 2009.

■ V sezoně 2008/2009 uvádí Státní opera Praha dramaturgicky cílený, tematický projekt Tři podoby lásky, který návštěvníkům nabídne ve třech premiérách tři mistrovská díla reprezentující vývoj operního žánru a zároveň představí tři různé tváře lásky, jak je ve svých slavných dílech zachytili a pojednali skladatelé Giacomo Puccini (1858–1924), Benjamin Britten (1913–1976) a Giuseppe Verdi (1813–1901). Cyklus zahájila Pucciniho Bohéma (23. 10. 2008), následuje Smrt v Benátkách (26. 2. 2009) a Otello (28. 5. 2009), v odlehčené podobě (ale přesto s nikdy nechybějící láskou) projekt doplní komponovaný večer pod názvem Vivat opereta (premiéra 2. 4. 2009). Součástí celého projektu bude rovněž výstava obrazů divadelního malíře Jaroslava Tomse (únor – duben 2009), fotografická výstava a prezentace druhého dílu Dějin Státní opery Praha v obrazech a datech při příležitosti uvedení titulu Vivat opereta ad.

■ Kromě již zmíněného úspěšného hostování operního souboru v Salcburku je třeba zmínit mimořádný úspěch baletu Státní opery Praha v Dortmundu v Německu s inscenací Má vlast. Pohostinské vystoupení v Theater Dortmund se uskutečnilo 16. 11. 2008, v předvečer 19. výročí Sametové revoluce. Iniciátorem slavnostní akce byl Honorární konzul České republiky v Německu pan Heinz Fennekold a společnost Auslands-gesellschaft Deutschland. Za německou stranu se večera zúčastnili čelní představitelé veřejného a politického života města Dortmund, za českou stranu místopředseda poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky Lubomír Zaorálek. Výkon tanečníků i orchestru SOP byl odměněn bouřlivým, dlouhotrvajícím potleskem včetně závěrečných ovací ve stoje. Honorární konzul Heinz Fennekold uvedl, že by ve spolupráci s baletem SOP rád pokračoval i v dalších letech v rámci mnohostranných kulturních výměn.

■ Výjimečnými událostmi v oblasti baletu Státní opery Praha jsou rovněž opakovaná pohostinská vystoupení slavné primabaleriny Anglického národního baletu Darii Klimentové s Dmitri Gruzdyjevem

v baletu Petra Iljiče Čajkovského Labutí jezero (9., 11., 22. 4. 2007, 22. 1. a 7. 5. 2008) a dále s prvním sólistou Portugalského národního baletu Carlosem Pinillosem (8. 3. 2009) a s prvním sólistou Švédského královského baletu Jan-Erikem Wikströmem (17. 3. 2009).

■ Prestižní ceny Thálie

29. 4. 2008 byly Ceny Thálie 2007 uděleny sólistce Státní opery Andě-Louise Bogze za mimořádný ženský jevištní výkon v roli Minnie (Puccini: Děvče ze Západu, Národní divadlo v Praze) a stálému hostu baletu Státní opery Praha Nikole Márové za ztvárnění dvojrole Odetty/Odilie v inscenaci Čajkovského Labutího jezera, kterou ve Státní opeře Praha choreograficky a režijně připravili šéf baletu SOP Pavel Ďumbala a Hana Vláčilová.

Za rok 2008 získali nominace na Thálii sólistka Státní opery Praha, sopranistka Christina Vasileva, a stálý host Státní opery Praha, barytonista Svato-pluk Sem (ten v širší nominaci), a to za ztvárnění rolí Mimi a Marcella v nové inscenaci Pucciniho Bohémy na scéně Státní opery Praha. Do širší nominace se dostal i sólista baletu Státní opery Praha Richard Hlinka za ztvárnění titulní role v baletu Fantom v Opeře.

■ Nová inscenace Pucciniho Bohémy získala nominaci na Inscenaci roku 2008 v anketě o nejlepší Inscenaci roku vypisované každoročně Divadelními novinami.

■ Od února 2008 byl do historické budovy Státní opery Praha nainstalován speciální světelný systém, díky němuž je i během představení osvětlena unikátní stropní dekorativní freska Eduarda Veitha.

KONCERTY, PŘEDSTAVENÍ

1. Prague Ballet Gala, 11. 1. 2008

Unikátní přehlídka světového baletního umění, kterou připravila ve Státní opeře Praha již potřetí společnost Mezinárodní balet Praha.

2. Benefiční koncert Trebbia, 18. 1. 2008

Koncert uspořádala Galerie Miro ve spolupráci se Státní operou Praha a předala ceny Trebbia významným osobnostem za tvůrčí činnost a dále za podporu umění. Slavnostní večer vysílala přímým přenosem ČT 2.

3. Pěvecký sbor Chanticleer, 7. 2. 2008

Mimořádný večer světoznámého souboru z USA, držitele ceny Grammy, který je podle zahraničních kritik nejlepší světový mužský sbor. Pověst tělesa plně potvrdilo i jeho první vystoupení v České repub-

lice na scéně SOP. Koncert se uskutečnil ve spolupráci s firmou Bohemia Ticket.

4. Burza mladých zpěváků, 14. 4. 2008

Burza mladých zpěváků do 35 let pořádá na scéně Státní opery Praha již několik let Jednota hudebního divadla ve spolupráci se Státní operou Praha za podpory Ministerstva kultury ČR a Nadace Život umělce. Studenti a absolventi uměleckých škol prakticky z celého světa se zde mohou představit zástupcům divadel, agentur i kritické a teoretické obci.

5.-7. Čínské umění ve Státní opeře Praha, 25. – 27. 6. 2008

Mimořádný projekt s názvem „Poznávejte Čínu ve střední Evropě“ přivítalo zcela zaplněné hlediště SOP s nadšením. Ovace ve stoje patřily Uměleckému souboru čínských handicapovaných umělců i ženské skupině s názvem Nebeská krása národní hudby. Hlavním pořadatelem projektu byla Tisková kancelář Státní rady Čínské lidové republiky a Velvyslanectví Čínské lidové republiky v České republice, spolupořadatelé Beijing New Impressions Culture Development, Umělecký soubor čínských handicapovaných umělců a Státní opera Praha. Záštitu nad projektem převzalo Ministerstvo kultury České republiky.

8. Molière: Lékařem proti své vůli, 6. 8. 2008

V rámci 9. mezinárodního hudebního festivalu Letní slavnosti staré hudby uvedla přední francouzská divadelní společnost La Fabrique à théâtre Molièrova komedii Lékařem proti své vůli. Autenticky dobově hrané představení s mlouvou, gesty, líčením, choreografií a hudbou 17. století se setkalo s nadšeným ohlasem.

9. XVI. Festival italské opery 22. 8. – 7. 9. 2008

Tradiční festival, jímž Státní opera Praha zahajuje od roku 1993 své divadelní sezony. V roce 2008 se představilo několik zajímavých zahraničních hostů: maďarský barytonista Michele Kalmandi, ukrajinští tenoristé Dmytro Popov a Igor Borko, italský tenorista Luciano Mastro a francouzský tenorista Luca Lombardi.

10. Ceny Sazky a Divadelních novin, 10. 10. 2008

Poprvé ve své osmileté historii byly Ceny Sazky a Divadelních novin udělovány na scéně Státní opery Praha. Společenský večer nazvaný *Událost sezony – sázka na kvalitu* moderovali sólistka Státní opery Praha, mezzosopranistka Andrea Kalivodová, a herec Martin Dejdar. Vedle sólistů Státní opery Praha Jany a Václava Siberových a Richarda Haana byli mezi účinkujícími Soňa Červená, Vlastimil Harapes, Jiří Stivín, Václav Postránecký a skupina Bona Fide Tango.

Orchestr SOP řídil Richard Hein, režie se ujal Lubor Cukr. Večer se uskutečnil v kulisách působivé dekorace Milana Ferenčíka k Troškově Carmen, jedné z nejúspěšnějších inscenací Státní opery Praha. Záznam uvedla Česká televize 18. 10. na programu ČT2.

11. Skupina Kryštof a Richard Krajčo

1. 12. 2008 (odpolední a večerní koncert)

Mimořádný koncert skupiny Kryštof ve Státní opeře Praha 1. 12. 2008 byl tak rychle vyprodán, že muselo být přidáno odpolední vystoupení, ale i na něj fanoušci rozebrali lístky za několik hodin. Skupina Kryštof se představila společně se čtyřicetičlenným gospelovým souborem Alfa Gospel Praises ze Zábřehu na Moravě. Přímý přenos z této show uskutečnil portál iDNES.cz.

12. Pretty Woman, 29. 11. 2008

Závěrečné kolo 2. ročníku soutěže Pretty Woman ve Státní opeře Praha. Volba Pretty Woman ČR 2008 pro ženy od 27 do 47 let proběhla v přímém přenosu na ČT 1. Večer moderovala Halina Pawlowská.

13. Český slavík Mattoni 2008, 13. 12. 2008

Deváté vyhlášení ankety o Českého slavíka se opět uskutečnilo ve Státní opeře Praha. Anketu pořádala agentura Musica Bohemica, přímý přenos odvysílala televize Nova.

14. Vánoce v Opeře, 15. 12. 2008

Benefiční koncert pro Konto BARIÉRY uvedl ve Státní opeře Praha Wolf Star Production ve spolupráci s Bon Art Production a s Agenturou Karoliny Hromádkové. Večer nabídl směs vánočních a muzikálových skladeb, klasické hudby a swingu v podání předních českých umělců klasické i popové hudební scény (operní pěvci Eva Urbanová, Jana Sibera a Jan Adamec, klarinetistka Ludmila Peterková, Helena Vondráčková, Leona Machálková, Lenka Filipová, Lucia Šoralová, Láda Kerndl, Peter Lipa ad.). Orchestr Státní opery Praha hrál pod taktovkou Františka Drse.

15. Chvála koled, 25. a 26. 12. 2008

Na tradičních dvou vánočních koncertech 25. a 26. 12. 2008 vystoupil Kühnův dětský sbor se svým sbormistrem, Prof. Jiřím Chválou. Na programu byl cyklus Benjamina Brittena A Ceremony of Carols, cyklus Vánoční zpěvy a koledy Ivana Kurze a Gloria in excelsis Deo Jiřího Temla. V Brittenově a Temlově skladbě spoluúčinkovala vynikající česká harfistka Jana Boušková. Kühnův dětský sbor, který vloni oslavil svou 75. sezónu, vystupuje již řadu let pravidelně v představeních Státní opery Praha.

VÝSTAVY

■ Výstava unikátních historických pohlednic budovy Státní opery Praha

ze sbírkových fondů dokumentačního střediska Státní opery Praha a ze soukromé sbírky Pavla Horníka v chodbách na 1. balkoně divadla. Výstava se uskutečnila v rámci oslav 120 let budovy Státní opery Praha.

5. 1. – 5. 7. 2008

■ Výstava o Gustavu Mahlerovi

Výstavu o světoznámém dirigentovi a skladateli Gustavu Mahlerovi „Gustav Mahler a Vídeň“ zapůjčilo Rakouské kulturní fórum, s nímž SOP pravidelně spolupracuje. Státní opera Praha ji doplnila o část „Mahler a Praha“, zachycující Mahlerovo působení v Praze včetně Nového německého divadla (kde mj. dirigoval světovou premiéru své vlastní úpravy opery Die drei Pintos od Carla Marii von Webera, 18. 8. 1888). Výstava se uskutečnila v rámci oslav 120 let budovy Státní opery Praha.

1. 9. – 25. 11. 2008

■ Státní opera Praha očima dětí

Výtvarné práce dětí, navštěvujících cyklus Hurá do opery. Výstava ve foyeru divadla na 2. balkoně.

říjen 2008 – únor 2009

EDIČNÍ ČINNOST

■ Brožura Státní opera Praha: sezona 2008/2009

Česko-anglická brožura s informacemi o premiérách a repertoáru operního a baletního souboru, inscenačních týmech a sólistech, s uvedením dat představení. Nechybějí ani fotografie z představení, jmenovitý soupis sólistů, dirigentů, členů orchestru a sboru a praktické informace pro návštěvníky.

■ Časopis Státní opery Praha

Hlavním cílem časopisu Opera je seznámit širokou veřejnost s uměleckou činností Státní opery Praha, přiblížit repertoár a inscenační záměry v rozhovo-

rech s hlavními tvůrci, dirigenty a režiséry, seznámovat se zákulisím divadla a v historickém seriálu postupně představovat slavné umělce v této divadelní budově od jejího založení v roce 1888. Další důležitou funkcí časopisu je udržovat pravidelný kontakt Státní opery Praha s abonenty i se stálými návštěvníky. Zároveň slouží jako významné médium propagace Státní opery Praha doma i v zahraničí. Velký ohlas veřejnosti stále trvá, a to především díky zajímavě podávaným historickým seriálům, rozhovorům s výjimečnými umělci, hostujícími na scéně Státní opery, a v neposlední řadě i grafické atraktivnosti.

Časopis je nabízen zdarma při všech představeních Státní opery Praha. Vychází 4x do roka v česko-anglické podobě a obě verze jsou publikovány i na internetových stránkách Státní opery Praha www.opera.cz. Novinkou je od roku 2008 předplatné čtvrtletníku Opera za cenu poštovního, a to pro zájemce jak z České republiky, tak zahraničí.

■ Kalendář Státní opera Praha 2008

Kalendář unikátních dobových pohlednic ke 120. výročí budovy Státní opery Praha

■ CD s historickými i současnými nahrávkami ke 120 letům budovy Státní opery Praha

■ Programové brožury

| Nuit Persane & Hélène / Perská noc & Helena (C. Saint-Saëns)

| Der fliegende Holländer / Bludný Holanďan (R. Wagner)

| La bohème / Bohéma (G. Puccini)

| Fantom Opery (P. Malásek, L. Vaculík)
| zvláštní skládačka pro koncert pěveckého sboru Chanticleer, 7. 2. 2008

| zvláštní skládačka pro besedu s emeritními sólisty Národního divadla, Naděždou Kniplovou a Antonínem Švorcem (14. 5. 2008)

| Chvála koled – vánoční koncerty Státní opery Praha (25., 26. 12. 2007)

| Skládačka Vánoční abonmá 2008

| Brožura Předplatné Státní opery Praha 2008/2009

| Skládačka 120 let budovy Státní opery Praha

4 | Hospodaření SOP za rok 2008

Státní opera Praha má právo k hospodaření se třemi objekty, tj. historickou budovou, provozní budovou a skladem dekorací v městské části Praha 9 – Čakovice. Všechny jmenované objekty se odepisují, protože jsou v účetnictví organizace oceněny. Historická budova je zapsaná ve státním seznamu nemovitých národních kulturních památek pod č. 1–1314 a provozní budova byla prohlášena za kulturní památku. Kostýmní výpravy se nacházejí v pronajatém skladu v Praze 10 – Strašnice. Organizace nemá majetek zatížený věcnými břemeny, vyjma těch, které jsou ze zákona, tj. rozvody tepla, plynu a vody. Pohledávky, které jsou předmětem právního vymáhání, nejsou významné a daří se je průběžně řešit.

Státní opera Praha nečerpala finanční prostředky na programy nebo projekty spolufinancované z rozpočtu Evropské unie ani jiné mimorozpočtové prostředky.

4 | 1 | Příjmy a výdaje

Údaje o příjmech a výdajích jsou uvedeny v závazné příloze č. 2 včetně plnění závazných limitů státního rozpočtu.

Přehled rozepsaných závazných ukazatelů pro rok 2008

Příloha 2

v tisících Kč

Ukazatel	Rozpočet		Skutečnost
	schválený	po změnách	
A	1	2	3
Platy zaměstnanců	91 000	91 500	91 500
Ostatní osobní náklady	1 950	2 095	1 903
Příspěvek na provoz od zřizovatele	128 965	139 130	140 126
Dotace na neinvestiční náklady financované z programu ISPROFIN	0	0	0
Odvod z odpisů do státního rozpočtu	0	0	0
Přepočtený počet zaměstnanců	380	380	370
Systémové dotace na investice financované z programu ISPROFIN	0	0	0

V roce 2008 nečerpala Státní opera Praha finanční prostředky z programu ISPROFIN. Vlastní výnosy organizace činily **116 205 tis. Kč**.

V průběhu roku bylo provedeno celkem 13 úprav schváleného rozpočtu na rok 2008:

- I. **úpravou** byly uvolněny finanční prostředky v rámci výdajů na kulturní aktivity ve výši **500 tis. Kč** na projekt „Připomenutí 50. výročí úmrtí Bohuslava Martinů – Výstava, hudební produkce B. Martinů na domácích a zahraničních scénách“. Finanční prostředky byly čerpány v souladu s rozpisem dle jednotlivých druhů nákladů na přípravu koncertu v roce 2009. **XII. úpravou** rozpisu pak byly provedeny přesuny mezi druhy nákladů při celkovém dodržení určeného limitu.
- II. **úpravou** byl navýšen příspěvek na provoz ve výši **100 tis. Kč**, které byly určeny na opravu střešní krytiny skladového objektu dekorací v Praze 9 – Čakovice poničené vichřicí Emma.
- III. **úpravou** byly navýšeny neinvestiční prostředky v rámci výdajů na kulturní aktivity v celkové částce **700 tis. Kč** určené na následující projekty:
„120. výročí otevření historické budovy divadla“ – 530 tis. Kč,
v tom akce – Vyrobení CD mapujícího nejúspěšnější představení – 60 tis. Kč,
Vydání 2. dílu publikace Státní opera Praha – historie v obrazech a datech, opereta a balet – 470 tis. Kč

„120. výročí otevření historické budovy divadla“ – 170 tis. Kč,
v tom akce – Spuštění projektu „Státní opera dětem“ vč. příslušných
webových stránek – 170 tis. Kč.

Finanční prostředky byly plně vyčerpány v souladu s rozpisem dle jednotlivých druhů nákladů, které byly změněny na návrh SOP **XIII. úpravou** při celkovém dodržení limitu. Některé akce samozřejmě pokračují i v roce 2009.

- IV. úpravou** rozpisu rozpočtu byl navýšen příspěvek na provoz o **6 952 tis. Kč**, který byl již v původní výši nedostatečný, a to zejména v položce ostatní služby. I přes toto navýšení však nárůst energií a ostatních nákladů a při tržbách ze vstupného bez dlouhodobého zahraničního zájezdu v roce 2008 nebyly zcela pokryty potřeby jak uměleckého, tak i ostatního provozu.
- V. úpravou** byly přiděleny investiční prostředky ve výši **2 100 tis. Kč** v rámci programu ISPROFIN na akci „SOP – rekonstrukce systému M a R“. **VIII. úpravou** rozpočtu byly tato systémová investiční dotace snížena na **2 086 tis. Kč**. Ve skutečnosti byly čerpány prostředky ve výši 2,085.475,- Kč. Jednalo se o rekonstrukci měření a regulace s tím, že se přešlo na vyšší úroveň ovládání, tj. byly zapojeny zbývající prvky ručního ovládání do systému automatického řízení.
- VI. úpravou** rozpisu rozpočtu byl navýšen příspěvek na provoz o **685 tis. Kč**, o které byly zvýšeny osobní náklady. Na základě této úpravy mohly být alespoň vyplaceny zaměstnancům odpovídající odměny, na které původní rozpočet nepostačoval.
- VII. úprava** rozpočtu představovala navýšení příspěvku **3 000 tis. Kč** na provoz, které z velké části kompenzovalo výpadek na straně vlastních výnosů.
- IX. úprava** rozpočtu znovu znamenala navýšení příspěvku na provoz **1 000 tis. Kč**, přičemž toto navýšení především pokrylo výpadek v oblasti ostatních výnosů.
- X. úpravou** rozpisu rozpočtu byl navýšen příspěvek na provoz o **300 tis. Kč** a **XI. úpravou** o dalších **400 tis. Kč**. Obě tyto úpravy rozpisu rozpočtu byly určeny na kompenzaci nižších ostatních výnosů organizace.

Příspěvek zřizovatele, Ministerstva kultury České kultury, byl 142 602 tis. Kč.

4 | 2 | Počet představení

4 | 2 | 1 | Na scéně Státní opery Praha

Na scéně Státní opery Praha se v roce 2008 uskutečnilo celkem 274 představení (včetně 13 akcí externích pořadatelů), z toho bylo 199 vlastních operních a koncertních představení, 59 představení baletních a 3 koncerty. Tento počet byl absolutně limitní při zajištění odpovídající úrovně představení po stránce nejen umělecké, ale i provozní.

4 | 2 | 2 | V České republice

OPERNÍ SOUBOR

Operní soubor uskutečnil v roce 2008 v tuzemsku 3 představení.

Litomyšl, Smetanova Litomyšl

E. Grieg: Peer Gynt, 22. 6. 2008 (1 představení)

G. Verdi: Nabucco, 23. a 24. 6. 2008 (2 představení)

Baletní soubor

Baletní soubor nerealizoval v roce 2008 v tuzemsku žádné představení.

4 | 2 | 3 | V zahraničí**OPERNÍ SOUBOR**

Operní soubor uskutečnil v roce 2008 v zahraničí 2 představení.

Rakousko, Salcburk

G. Puccini: Turandot

10. a 11. 10. 2008 (2 představení)

BALETNÍ SOUBOR

Baletní soubor uskutečnil v roce 2008 v zahraničí 1 představení.

Německo, Dortmund

B. Smetana: Má vlast

16. 11. 2008

Počet představení na scéně SOP, v České republice a v zahraničí celkem:

Operní soubor: 204 představení

Baletní soubor: 60 představení

Koncerty: 3

Akce externích pořadatelů: 13

Počet představení celkem: 280



4 | 3 | Návštěvnost

Rok 2008 patří z hlediska návštěvnosti k úspěšným rokům v historii Státní opery Praha.

Představení SOP na domácí scéně v Praze zhlédlo **195 161 diváků**. Toto číslo nicméně není konečné – je třeba vzít v úvahu zahraniční hostování obou souborů, abychom dostali celkový počet návštěvníků představení SOP. Na zahraničních zájezdech zhlédlo operní a baletní představení SOP přes 4922 diváků, na tuzemských zájezdech navštívilo operní představení přes 6594 diváků.

Celková návštěvnost představení obou souborů SOP na domácí scéně, v Čechách a zahraničí bylo více než 206 677 diváků.

4 | 3 | 1 | Celková průměrná návštěvnost v SOP

Celková průměrná návštěvnost na domácí scéně dosáhla výše **71,8%**. Operní představení se podílejí 72,3%, koncerty 72,4% a balet 70,0%. Nejvyšší návštěvnost byla překvapivě v únoru 79,7% a nejnižší tradičně v srpnu 47,2%.

Z pohledu návštěvnosti byla nejúspěšnější inscenace Bizetovy Carmen (96,7% při 13 reprízách), Pucciniho Bohémy (91,8% při 8 reprízách) a Verdiho Aidy (91,3% při 8 reprízách).

4 | 3 | 2 | Struktura návštěvníků v SOP

Struktura návštěvníků (zahraniční versus domácí) se začíná ve srovnání s minulými lety postupně měnit. Částečné posílení domácích návštěvníků na úkor zahraničních byl patrný ještě před vznikem celosvětové ekonomické krize již v průběhu června minulého roku. Dopad krize se pak naplno začal projevovat v průběhu listopadu a prosince 2008, kdy z Prahy v zásadě zmizeli turisté ze západních zemí, což byli potenciální návštěvníci SOP. Při této příležitosti je nutno poznamenat, že úbytek zahraničních návštěvníků byl v podstatě kompenzován domácími diváky. Návrat domácího publika je také výsledkem skladby dramaturgického a repertoárového plánu, prezentace SOP a cenové politiky včetně předplatného. Vždyť cca třetina kapacity divadla má na běžná představení výši vstupného od 100 do 400 Kč, což je jistě přijatelná cena ve vztahu ke kvalitě těchto míst. SOP také na rozdíl od jiných tuzemských divadel nepřistoupila ke zvýšení cen vstupného a drží vstupné v posledních letech v zásadě na stejné úrovni.

4 | 3 | 3 | Nejhranější tituly v SOP

LABUTÍ JEZERO	29x
RIGOLETTO	21x
LA TRAVIATA	17x
TOSCA	17x
KOUZELNÁ FLÉTNÁ	16x
COSI FAN TUTTE	14x

4 | 3 | 4 | Nejvyšší průměrná návštěvnost v SOP

CARMEN	96,7 %	(při 13 reprízách)
BOHÉMA (Puccini)	91,8 %	(při 8 reprízách)
AIDA	91,3 %	(při 8 reprízách)
NETOPÝR	90,8 %	(při 3 reprízách)
BOHÉMA (Leoncavallo)	88,4 %	(při 5 reprízách)

4 | 4 | Tržby

4 | 4 | 1 | Celkové tržby za představení na scéně v SOP

Celková tržba za vstupné na domácí scéně představuje částku **84 221 308 Kč**, což je o 825 391 Kč více než v roce 2007, kdy byl soubor SOP na dlouhodobém zájezdu v Japonsku. Z hlediska obchodního byl nejúspěšnějším měsícem květen, kdy celkové tržby dosáhly 10 724 489 Kč při 26 představeních, a prosinec, kdy celkové tržby dosáhly výše 9 884 598 Kč při 27 představeních.

4 | 4 | 2 | Průměrné tržby za představení v SOP

Průměrná tržba na jedno představení odehrané v Praze je **322 687 Kč**. Celková průměrná tržba je částečně zkrslena skladbou představení (průměrná tržba operního představení je 354 363 Kč, koncertů 110 848 Kč a baletních představení 243 130 Kč). Z hlediska obchodního je kromě inscenace Netopýra nejúspěšnější inscenací Aida. Při 8 reprízách a návštěvnosti 91,3 % bylo dosaženo celkových tržeb 4 077 534 Kč, což představuje průměrnou tržbu 509 692 Kč na jedno představení.

4 | 4 | 3 | Nejvyšší průměrná tržba za představení v SOP

Nejvyšší průměrná tržba na jedno představení, odehrané na domácí scéně, byla tradičně v květnu (412 480 Kč), nejnižší jako obvykle v lednu (242 132 Kč).

NETOPÝR	776 472,- Kč
AIDA	509 692,- Kč
KOUZELNÁ FLÉTNÁ	455 285,- Kč
CARMEN	450 592,- Kč
LA TRAVIATA	420 805,- Kč
NABUCCO	420 274,- Kč
TOSCA	382 324,- Kč

4 | 4 | 4 | Nejvyšší celkové tržby jednotlivých titulů v SOP

LABUTÍ JEZERO	8 997 831,- Kč	(29 představení)
KOUZELNÁ FLÉTNÁ	7 284 562,- Kč	(16 představení)
LA TRAVIATA	7 153 690,- Kč	(17 představení)
TOSCA	6 499 506,- Kč	(17 představení)
RIGOLETTO	6 385 303,- Kč	(21 představení)
NABUCCO	5 883 838,- Kč	(14 představení)
CARMEN	5 857 696,- Kč	(13 představení)



Státní opera Praha 1. 1. 2008 – 31. 12. 2008 – celkem

Řazeno podle představení abecedně

Představení	Tržba SO v Kč	Počet prod. míst	Průměrná tržba v Kč	Počet nabíd. míst	Počet repríz	% návštěv
Aida	4 077 534,-	7 602	509 692,-	8 328	8	91,3%
Bludný Holanďan	2 155 017,-	7 785	215 502,-	10 410	10	74,8%
Camille Saint-Saëns	232 490,-	1 938	77 497,-	3 123	3	62,1%
Candide	837 217,-	3 477	167 443,-	5 205	5	66,8%
Carmen	5 857 696,-	13 085	450 592,-	13 533	13	96,7%
Cosi fan tutte	3 520 671,-	8 571	251 477,-	14 574	14	58,8%
Dáma s kaméliemi	75 353,-	309	75 353,-	1 041	1	29,7%
Fantom Opery	2 195 800,-	8 256	219 580,-	10 410	10	79,3%
Chanticleer	184 525,-	914	184 525,-	1 041	1	87,8%
Kouzelná flétna	7 284 562,-	12 902	455 285,-	16 656	16	77,5%
La bohème (Leoncavallo)	1 394 958,-	4 602	278 992,-	5 205	5	88,4%
La bohème (Puccini)	2 564 460,-	7 641	320 558,-	8 328	8	91,8%
La Traviata	7 153 690,-	13 875	420 805,-	17 697	17	78,4%
Labutí jezero	8 997 831,-	23 061	310 270,-	30 189	29	76,4%
Lazebník sevillský	1 136 633,-	2 585	284 158,-	4 164	4	62,1%
Lucia di Lammermoor	1 062 326,-	2 539	177 054,-	6 246	6	40,7%
Má vlast	430 264,-	1 808	143 421,-	3 123	3	57,9%
Madama Butterfly	4 721 916,-	9 208	363 224,-	13 533	13	68,0%
Manon Lescaut	891 699,-	2 448	222 925,-	4 164	4	58,8%
Nabucco	5 883 838,-	11 419	420 274,-	14 574	14	78,4%
Netopýr	2 329 415,-	2 835	776 472,-	3 123	3	90,8%
Peer Gynt	219 262,-	795	219 262,-	1 041	1	76,4%
Popelka	1 998 555,-	6 363	199 856,-	10 410	10	61,1%
Rigoletto	6 385 303,-	11 955	304 062,-	21 861	21	54,7%
Rusalka	3 254 771,-	8 029	295 888,-	11 451	11	70,1%
Sen noci svatojánské	565 710,-	2 782	113 142,-	5 205	5	53,4%
Time of Pain	81 137,-	443	81 137,-	1 041	1	42,6%
Tosca	6 499 506,-	12 315	382 324,-	17 697	17	69,6%
Turandot	2 089 507,-	3 989	348 25,-	1 6 246	6	63,9%
Vánoční koncert	139 662,-	1 630	69 831,-	2 082	2	78,3%
Celkem	84 221 308,-	195 161	322 687,-	271 701	261	71,8 %

Státní opera Praha 1. 1. 2008 – 31. 12. 2008 – celkem

Řazeno podle typu inscenace

Představení	Tržba SO v Kč	Počet prod. míst	Průměrná tržba v Kč	Počet nabíd. míst	Počet repríz	% návštěv
Balety	14 344 650,-	43 0222	43 130,-	61 419	59	70,0%
Koncerty	775 939,-	5 277	110 848,-	7 287	7	72,4%
Opery	69 100 719,-	146 862	354 363,-	202 995	195	72,3%
Celkem	84 221 308,-	195 161	322 687,-	271 701	261	71,8 %

Státní opera Praha ukončila rok 2008 se ztrátou ve výši – **1,799.702,- Kč**. Od jeho počátku se však musela vyrovnávat s napjatou finanční situací. **Bez realizace dlouhodobého zahraničního zájezdu byly vlastní výnosy zcela závislé na tuzemských tržbách ze vstupného.** Pro srovnání uveďme rok 2007, kdy Státní opera Praha uskutečnila měsíční turné po Japonsku a v téže době realizovala i představení na domácí scéně: vlastní výnosy organizace činily 130 176 tis. Kč. V roce 2008 byly pouze 116 205 tis. Kč. Ekonomická soběstačnost dosáhla v roce 2008 výše 45%, a to je zejména pro Ministerstvo kultury varovným ukazatelem. Jeho příspěvek na provoz Státní opery Praha ve výši 142 602 tis. Kč je stále výrazně nedostačující.

■ Navzdory ekonomické krizi v posledních měsících roku 2008 byly tuzemské tržby za představení na domácí scéně na srovnatelné úrovni s předchozími roky. Pro informaci přehled představení a celkových tržeb za 5 uplynulých let:

	Počet představení na domácí scéně	celkové tržby
2004	257	86 761 059 Kč
2005	255	86 013 190 Kč
2006	264	86 428 695 Kč
2007	250	83 395 917 Kč
2008	261	84 221 308 Kč

■ Nicméně je třeba zdůraznit, že zvláště pak ve II. pololetí 2008, a to v měsících září – listopad, byly tržby ve srovnání s předchozími roky nižší především vzhledem ke klesajícímu počtu zahraničních návštěvníků, způsobenému všeobecnou hospodářskou krizí. Ta se podepsala rovněž na příjmech z pronájmů nemovitého majetku a reklamy, které byly nižší, což opět ukazuje na trend šetření zejména u soukromých subjektů. Dokladem je i výše daně z příjmů, která se trvale snižuje. Za této situace samozřejmě nepostačovala výše příspěvku na provoz stanovená rozpisem rozpočtu, která i po úpravách během roku nestačila pokrýt propad ve vlastních výnosech.

■ Náklady se vyvíjely během roku v souladu s rozpočtem, u jednotlivých druhů nedošlo ani k výraznému překročení, avšak ani k úsporám.

■ Ve II. pololetí 2008 se začala zásadně měnit struktura zahraničních návštěvníků České republiky a Prahy. Celkový počet zahraničních turistů zůstal v podstatě stejný, ale byl zaznamenán značný úbytek turistů ze západní Evropy a zejména z USA a Velké Británie v souvislosti především s kursem dolaru a britské libry ve prospěch návštěvníků ze Slovenska, Polska, Ukrajiny a Ruska. Turisté ze západních zemí byli vždy i potencionálními návštěvníky Státní opery Praha. Je ovšem nutné zdůraznit, že do určité míry byl úbytek těchto diváků v podstatě kompenzován domácím publikem. Státní opera Praha není v žádném případě uměleckou destinací určenou výlučně či převážně zahraničnímu publiku. Domácí návštěvníky má Státní opera Praha ostatně na zřeteli i při skladbě repertoáru – především s ohledem na ně zvolila v sezoně 2008/09 v rámci projektu Tři podoby lásky jako nový titul prokomponovaný operně-baletní večer složený ze tří nejpopulárnějších operet. Na rozdíl od jiných tuzemských divadel SOP nepřistoupila ke zvýšení cen vstupného a drží vstupné v posledních letech v zásadě na stejné úrovni s tím, že cca třetina kapacity divadla má na běžná představení výši vstupného od 100,- do 400,- Kč. Obrovský zájem o návštěvu budovy v rámci Mimořádného dne otevřených dveří ke 120. výročí (přes 3000 návštěvníků!) prokázal, že Státní opera Praha je pro českého diváka stále přitažlivá. Dokladem o vzrůstajícím zájmu z řad operních a baletních diváků z České republiky je rovněž mj. i nárůst přístupů na webové stránky SOP o téměř sto tisíc českých návštěv za rok 2008, stejně jako neustále se zvyšující zájem o předplatné. Největší oblibě se tradičně těší odpolední představení v předplatném pro seniory. Právě pro ně totiž znamenají bezpečnostní zátarasy kolem Rádía Svobodná Evropa a jediný možný příchod k divadlu přes neosvětlený podchod pod dálnicí značnou zkoušku odvahy při večerních představeních, i když stížnosti jsou pochopitelné i od mladší generace. Doufáme, že po odstěhování Rádía Svobodná Evropa a návratu „normálního“ přístupu k operní budově bude i přes ekonomickou krizi návštěvnost vyšší. Tuzemští i zahraniční návštěvníci musí už několik let buď procházet nevábným podchodem, riskovat život přebíháním magistrály nebo obcházet celou budovu kolem zadního traktu a je v podstatě zázrak, že se na takové dobrodružství denně vydávají.

■ K potencionálním budoucím českým návštěvníkům opery a baletu míří i projekt s názvem Státní opera Praha dětem pro žáky 1. stupně základních škol. Zájem v sezoně 2007/2008 byl tak mimořádný, že ho Státní opera Praha v sezoně 2008/2009 rozšířila o další cyklus. Kromě obšírných informací na webových stránkách Státní opery Praha jsou školy s tímto projektem seznamovány individuálně prostřednictvím atraktivních a dětem srozumitelných materiálů.

■ Mediální prezentace je pochopitelně nezbytná pro získávání dalších návštěvníků. I když Státní opera Praha nemá na tuto formu placené reklamy takové finanční prostředky jako zahraniční operní domy či tuzemské muzikálové produkce apod., snaží se i za stávající situace o maximální mediální informovanost prostřednictvím domácích partnerů včetně Českého rozhlasu, České televize, Práva, Instinktu ad. či na webových stránkách nejvýznamnějšího zahraničního operního serveru Operabase (www.operabase.com). Nepominutelná je rovněž spolupráce s agenturou Bohemia Ticket, která umožňuje pomocí špičkové technologie napojení SOP na tuzemské a zahraniční prodejní systémy.

■ Operní i baletní premiéry roku 2008 se setkaly s velmi kladným ohlasem diváků i příznivými odbornými kritikami. Pucciniho Bohéma byla navržena v pravidelné anketě Divadelních novin na titul Nejlepší inscenace roku 2007, hostování baletu SOP s Mou vlastní v Dortmundu provázely nadšené ovace. Vizitkou umělecké úrovně SOP je rovněž skutečnost, že na prestižní ceny Thálie 2008 byla v užší nominaci navržena sólistka Státní opery Praha, sopranistka Christina Vasileva, a v širších nominacích barytonista Svatopluk Sem a sólista Baletu SOP Richard Hlinka, a to za hlavní role v Pucciniho Bohémě a v baletu Fantom Opery na scéně Státní opery Praha. Zatímco operní soubor mohl po vzniku samostatné Státní opery Praha navazovat na předchozí tradici, baletní soubor vznikl nově v roce 2003. Pod vedením svého šéfa Pavla Ďumbaly výrazně narušil prioritu baletu Národního divadla a se svými inscenacemi sklízí mimořádné úspěchy jak na domácí scéně (mj. již zmiňovaný Fantom Opery či Labutí jezero, v němž od roku 2007 opakovaně hostuje primabalerina Anglického národního baletu Daria Klimentová), tak i v zahraničí (Itálie, Německo).

■ Vznikem Státní opery Praha v roce 1992 se hlavní město Praha přiřadilo k těm evropským metropolím, které mají více samostatných operních domů. Za uplynulých 17 let Státní opera Praha výrazně přispěla k vytvoření image Prahy jako kulturního města a je jeho neodmyslitelnou součástí stejně jako Deutsche Oper, Státní opera Unter den Linden a Komická opera jsou výkladními skříněmi Berlína nebo jako Vídeňská státní opera, Theater an der Wien, Volksooper a Kammeroper patří ke městu Vídeň. Jak konstatovala i odborná kritika, za oněch 17 let vznikla ve Státní opeře Praha celá řada inscenací, které se zapsaly do české novodobé operní historie. Státní opera Praha je důstojnou vizitkou kulturní Prahy a má a nadále bude moci mít, doufejme, podíl na kvalitní kulturní nabídce pro zahraniční diváky stejně jako pro české operní fanoušky a mladou „počítačovou a televizní“ generaci.

Mgr. Jaroslav Vocelka

ŘEDITEL STÁTNÍ OPERY PRAHA

